

BIOLÓGIAI SOKFÉLESÉG

AZ ÉLELMEZÉS ÉS A MEZŐGAZDASÁG SZOLGÁLATÁBAN

Kincs a jövő számára

Az élelmezési és mezőgazdasági biodiverzitás a növények, az állatok és a mikroorganizmusok genetikai, faji és ökoszisztéma szintű sokféleségét jelenti, amely a növénytermesztési, állattenyésztési, erdészeti és akvakultúrás termelési rendszerekben és azok környezetében van jelen. A biológiai sokféleség elengedhetetlen a megélhetés és az élelmezésbiztonság, valamint az ökoszisztéma-szolgáltatások biztosítása szempontjából.

Számos kulcsfontosságú komponense hanyatlóban van.

ÁLLATI GENETIKAI ERŐFORRÁSOK

A közel **40** háziállat emlős- és madárfaj közül mindössze **8** biztosítja az állati eredetű, emberi fogyasztásra szánt élelmiszerek több mint **95%-át**.

Mintegy **8 800** fajtát tartanak nyilván, amelyeknek **7%-a** kihalt, **24%-át** pedig a kihalás veszélye fenyegeti.

ERDÉSZETI GENETIKAI ERŐFORRÁSOK

Az erdők adnak otthont a szárazföldi biológiai sokféleség több mint **80%-ának**.

Világszerte több mint **700** fajtát vontak be genetikai fejlesztési programokba.

Több mint **60 000** faj létezik, de ezek közül körülbelül csak **2 400-at** használnak ténylegesen termékek és/vagy szolgáltatások előállításához.

AKVAKULTURÁLIS GENETIKAI ERŐFORRÁSOK

3,2 milliárd ember az állati eredetű fehérjebevitelének legalább **20%-át** halból szerzi be.

A **10 leggyakrabban kifogott faj/rokon fajcsoport** adja a tengeri halászati termelés **28%-át**.

Becslések szerint több mint **160 000** hal-, valamint vízi puhatestű-, rákféle és növényfaj létezik, amelyeknek jelenleg csak **1,1%-át** halásszák vagy takarítják be és **0,3%-át** tenyésztik.

10 faj adja az akvakultúrás termelés **50%-át**.

17 faj adja az akvakultúrás termelés **2/3-át**, de az állati genetikai erőforrások esetében kevés elismert alfaj létezik.

NÖVÉNYI GENETIKAI ERŐFORRÁSOK

A humán élelmiszer-ellátás kalóriatartalmának **82%-át** a szárazföldi növények adják.

Világszerte közel **400 000** növényfaj létezik. Valamivel több mint **6 000** növényfajt termesztenek élelmezési céllal. A teljes növénytermesztési termelés több mint **66%-át** **9** növényfaj adja.

cukornád, kukorica, rizs, búza, burgonya, szójabab, olajpálma, cukorrépa, manióka

A világ **652** génbankjában mintegy **5,3 millió** mintát tárolnak.

MIKROORGANIZMUSOK ÉS GERINCTELENEK

A baktérium- és protisztafajok több mint **99%-a** továbbra is ismeretlen. A világ teljes növénytermesztési termelésének **35%-át** olyan fajok adják, amelyek beporzása legalább bizonyos mértékig az állati beporzástól függ.

Évente **1,8 millió tonna** méz termelődik és **90 millió** méhcsalád van a világon.

Számos élelmiszer- és agráripari folyamatban nélkülözhetetlenek.

Világszinten a beporzási szolgáltatások körülbelül **80%-át** a beporzó fajok mintegy **2%-a** végzi.

A talajok biológiai sokféleségét a világ minden régiójában veszély fenyegeti.

AZ ÉLELMEZÉS ÉS A MEZŐGAZDASÁG SZEMPONTJÁBÓL FONTOS ÖKOSZISZTÉMÁK

Az élelmezés és a mezőgazdaság szempontjából fontos ökoszisztémák számos típusának teljes területe csökken: vizes élőhelyek (a becslések szerint 1900 óta több mint 70%-kal csökkent a szárazföldi és 60%-kal a part menti vizes élőhelyek területe), mangroveerdők (a becslések szerint 1980 és 2005 között 20%-kal csökkent), korallzátonyok, hínárok (a becslések szerint egy évszázad alatt 29%-kal csökkent) és erdők (folyamatos csökkenés, bár a csökkenés mértéke az elmúlt évtizedekben 50%-kal visszaesett).

AZ ÉLELMEZÉSI ÉS MEZŐGAZDASÁGI BIOLÓGIAI SOKFÉLESÉGET FENYEGETŐ VESZÉLYEK A KÖVETKEZŐK

klimaváltozás

a természetes élőhelyek elvesztése

környezeti degradáció

a növekvő népesedési nyomás hatásai

a fogyasztói kereslet változása

néhány faj, fajta és változat fejlesztése és használata

A FENNTARTHATÓ JÖVŐÉRT

A BIODIVERZITÁSÉRT

AZ ÉLELMEZÉSÉRT ÉS A MEZŐGAZDASÁGÉRT

A szakpolitikai és jogi keretek javítása.

A biológiai sokféleség integrálása a fejlesztési programba, valamint a megőrzés és a fenntartható használat megerősítése.

A genetikai erőforrásokhoz és a hozzájuk kapcsolódó ismeretekhez való hozzáférés megkönnyítése.

AZ ENSZ ÉLELMEZÉSI ÉS MEZŐGAZDASÁGI BIZOTTSÁGA

A Bizottság biztosítja az egyetlen állandó fórumot a kormányok számára az élelmezési és mezőgazdasági biodiverzitással kapcsolatos kérdések megvitatására és megtárgyalására. A Bizottság fő célkitűzései közé tartozik az élelmezési és mezőgazdasági genetikai erőforrások megőrzésének és fenntartható használatának biztosítása, valamint a használatukból származó előnyök igazságos és méltányos megosztása a jelen és a jövő nemzedékei számára.

www.fao.org/cgrfa

Ebben az infografikában bemutatott adatok különböző forrásokból származnak és különböző referenciaévekre vonatkoznak. További információ kérhető a CGRFA@fao.org címen.

Food and Agriculture Organization of the United Nations

COMMISSION ON GENETIC RESOURCES FOR FOOD AND AGRICULTURE

NEMZETI AGRÁRGAZDASÁGI KAMARA

Az Egyesült Nemzetek Szervezetének Élelmezésügyi és Mezőgazdasági Szervezete (FAO) által közzétett, "BIODIVERSITY FOR FOOD AND AGRICULTURE" című infografika magyar nyelvű fordítását a Nemzeti Agrárgazdasági Kamara (NAK) készítette.

A FAO nem vállal felelősséget a NAK által elkészített fordításban található esetleges hibákért vagy hiányosságokért.

Az eredeti, angol nyelvű infografika itt érhető el: <https://openknowledge.fao.org/server/api/core/bitstreams/36db39b2-6d73-4707-93c5-d933998cd0f8/content>